

Kto to jest?

Nu sek byneso? *Kto to jest?*

Pytanie o osobę lub osoby. Słowo pytające „kto” również tłumaczmy jako **nu**. W tym wypadku chodzi o [on] mężczyznę [**ne**] **byneso**, w wypadku kobiety było by **bynoso**. Gdybyśmy chcieli zapytać: „Kim oni są?” (ci państwo), użylibyśmy tego samego pytania ale w liczbie mnogiej **Nu sek [kumn] bynunuso? Kim to [oni] są?** (więcej niż dwoje). Odmieniamy podmiot i orzeczenie.

Ćwiczenia:

To jest kot.

Czy to jest kot?

Zwroty grzecznościowe.

Duo jao kotaki! *Sto lat! (200 wiosen)*

Przykłady inne

(sprawdzić)

Ala hanowu mideti. *Ala ma kota.*

Gumgu hanonowu midemti. *Dzieci mają koty. (więcej niż dwa)*

Basia klanopu awo fum tele. *Basia siedzi przed telewizorem.*

Aten wure! *Uwaga niebezpieczeństwo!*

Numteo pamti *Elementarz (pierwsze słowa)*

© Copyright by Jacek Szewczyk ,A.D. 2012-2014

Język patu–patu

Gramatyka

Każdy rzeczownik, czasownik i przymiotnik składają się z dwóch części. Pierwsza część to sylaba kończąca się samogłoską następne sylaby nie mają ograniczeń, ale w rzeczownikach powinno się pomijać frazy zaczynające się na „m” i „n”. Przykład: człowiek **ho–ni**, stół **tu–ble**.

Wszelka odmiana odbywa

się za pierwszą sylabą wewnątrz wyrazu. W słowniku oznaczone poziomą kreską. Jeśli wyraz nie posiada kreski nie odmienia się.

Jeśli mamy złączenie dwóch takich samych liter (np. ze względu na odmianę) zapisujemy pierwszą literę, a potem 'i'. Wymawiamy jako zmiękczenie.

przykład: Jedno lekarstwo to **ku–ra**, dwa lekarstwa **kuria**. Podwójne „rr” (jedno od liczby podwójnej, drugie od drugiego członu wyrazu) zamieniło nam się na „ri”.

Kolejność części gramatycznych odpowiada kolejności w niniejszym podręczniku.

Odmienne niż w języku polskim występuje pięć rodzajów. Trzy pierwsze: męski, żeński i nijaki odpowiadają osobom i zwierzętom dwa ostatnie dotyczą rzeczowników ożywionych (ale nieosobowych) oraz nieożywionych. Rzeczowniki ożywione są zaznac-

zone w słowniku.

Wszystkie imiona są traktowane jako osobowe i odmieniane na zwykłych zasadach. Piszemy je dużą literą.

Rzeczownik

Przypadki

- mianownik któ,co
- ta**– dopełniacz kogo,czego
- ko**– celownik komu,czemu
- de**– biernik kogo,co

Inne polskie przypadki zapisujemy słowami pomocniczymi.

- tfu** narzędnik
- lub **fum** kim, czym
- jo** miejscownik o kim, o czym

Liczby

Rzeczownik odmienia się przez liczby: **–m–** = liczba mnoga, **–r–** = liczba podwójna, liczba pojedyncza nie ma żadnego dodatku.

Pojęcia niepoliczalne nie są odrębnie określane. Zapisujemy je jak liczbę pojedynczą.

W rzeczownikach nieożywionych nie zaznaczamy rodzaju.

Słowo pan,pani **zi** nie odmienia się przez osoby. W liczbie mnogiej przyjmuje postać panowie, panie, państwo **zizit**. Słowo to też służy do zapisu formy grzecznościowej: Pan Jacek **zi’Jacek** oraz sprawia, że wyraz staje się oficjalną formą, wyrażającą szacunek: ojciec **zi’tate**.

Czasownik

Osoby i rodzaje

Dla czasowników osobowych:

–j	ja		e–	r. męski
–w	ty		o–	r. żeński
–n	on		u–	r. nijaki
	ona			
	ono			

Wrostek składamy z osoby

Lekcje

Co to jest?

Polskie słowo pytające „co” tłumaczymy jako **nu**. Odmieniamy czasownik i wstawiamy nieodmienne słowo to, oto **sek**.

Nu sek bytyso? *Co to jest?*

Pytanie o przedmiot, coś nieożywionego lub pojecie.

Nu sek bynyso? *Co to jest?*

Pytanie o coś ożywionego, na przykład roślinę, owada.

Sek bytyso tuble. *To jest stół.*

Coto sek bytyso tuble? *Czy to jest stół?*

I sek bytyso soble. *A to jest krzesło.*

Soble stutypta kobu sutable. *Krzesło stoi obok stołu.*

Sorble stutypta kobu sutable. *Krzesła (dwa) stoją obok stołu.*

Ćwiczenia: - Koty (więcej niż dwa) leżą pod stołem.

i rodzaju. Przykład: jeść **miha**, ale już osoba płci żeńskiej powie o sobie, że: (ja żeńskie) jem **mijoha**.

Dla czasowników ożywionych, ale nieosobowych mamy **-tu-**.

Dla wszystkich innych jest **-ty-**.

Forma bezosobowa (widziano, mówi się) **-zy-**.

Bezokolicznik występuje jako forma podstawowa bez odmiany.

Liczba

Liczba mnoga i podwójna jest oznaczona powtórzeniem pierwszego członu. Liczby pojedynczej nie zaznaczamy.

Tryb

- oznajmujący
- bu** przypuszczający
- zu** rozkazujący

Aby zaznaczyć czynność niedokonaną dodajemy wyraz

la przed czasownikiem.

Czas

Przyszły **-r-**, przeszły **-m-**, czas teraźniejszy nie ma oznaczenia.

Przymiotniki

Przypadki jak w rzeczowniku.

Rodzaj

- te** rodzaj męski
- to** rodzaj żeński
- tu** rodzaj nijaki
- nieożywione

Liczba

Liczbę mnogą i podwójną uzyskujemy poprzez powtórzenie członu rodzaju lub w wypadku braku rodzaju pierwszej części wyrazu.

Przykład: zielony w odniesieniu do nieożywionych

gni-lo, piękna np. pani **be-tolia**, żółte kamienie (l. m., nieożywione) **jejelo**.

Stopniowanie

Stopniowanie przymiotnika odbywa się regularnie za pomocą słów pomocniczych.

ru wyższy

pru najwyższy

Przykład: dobry **bo-ner**, lepszy **ru bo-ner**, najlepszy **pru bo-ner**.

Zaprzeczenia

Zaprzeczenie jest jak nawiasy, otaczają zaprzeczany wyraz lub frazę. Jeśli słowo "nie" występuje samodzielnie jest zapisywane jako dwa wyrazy **no ne**.

no ... **ne**, a pomiędzy nimi zaprzeczany wyraz lub fraza. Przykład: dobry **bo-ner**, niedobry **no bo-ner ne**; trucizna (nie lekarstwo) **no ku-ra ne**.

Cyfry

Liczyby w formie podstawowej to: zero **zi-o**, jeden **nu-o**, dwa **du-o**, trzy **tre-o**, cztery **ku-o**, pięć **pi-o**, sześć **su-o**, siedem **fe-o**, osiem **gu-o**, dziewięć **di-o**

dziesięć **br-o**, sto, setka **ja-o**, tysiąc **je-o**.

Liczebniki porządkowe tworzymy dodając **-te-** wewnątrz jako ostatni człon: pierwszy **nuteo**. Reszta odmiany jak rzeczownik.

Szyk zdania

Szyk tak samo jak w języku polskim jest prawie dowolny. Ważne by określenia rzeczownika były przed rzeczownikiem i określenia czasownika były przed określanym czasownikiem.

© Copyright by Jacek Szewczyk ,A.D. 2012-2014

spi-nek ∟ pająk
sta-r pióro, ołówek,
długopis

stu-ca zatrzymać
(kogoś,się)

stu-pa stać

su-ha ∟ ucho

su-ni słuchać

sy-ciu świat

sy-ry smród

T

ta-to ∟ tata

ta-wi wyjście

te-le telewizor,
ekran, moni-
tor

te-wo drewno,
deska

ti-ku zima

ti-los dół
(kierunek)

ti-ti jutro

to-at samochód

to-cy koło, okrąg

to-do robić

to-dy śmierć

to-lom góra
(kierunek)

to-nik napój, sok,

roztwór

tra-j nosić

tro-he minuta

tru || albo

tru-tu muzyka

truj || ponad

tu-ble stół

tu-pat blisko

tu-ptu droga,
ścieżka

tu-pu iść

tu-te wejście

tuj || już

ty-ka czas

U

u || na (coś
na czymś),

"gazeta leży
na stole"

unta || pod

unti || wewnątrz

W

wa-rce czekać

we-ro ∟ prawda

we-te bardzo

wej || nawet

wi-ki rok

wi-tu zdrowie

wi-wi życzenie (ży-
czyć komuś),
winszować

wo-sy mokro

wo-wa źródło

wu-re niebez-
pieczeństwo

wu-te ∟ ktoś

wy-ju śpiewać

wy-pas dobro

wy-sy sucho

Z

za-po niebieski

zde-nk dźwięk

zde-zo talerz

ze-bi ∟ zwierzę

ze-le wieczór

ze-ro nic

zi || ∟ pan, pani

zi-um zimny

zola || dookoła

zu- ja

zu-la koszula

zu-rgo smutek

zu-ro smutno

zunt || na zewnątrz

nu co, kto	pe-pe nowy	ro-ba ∠ robak
nu-nu zabraniać	pe-rak ∠ młody	ro-ty ∠ życie
nu-si księżyc, miesiąc	pe-tea ∠ nikt	ro-wka ∠ owad
nu-sta bok , strona (osoby lub przedmiotu), "telewizor ma oba niebieskie boki"	pi-ci część	ru-fru ∠ ptak
nune teraz, właśnie	pi-cu o kobieta	run się, sobie
O	pi-k uczucie	ry-ci kopać
o-pa ∠ liść	pi-pi ∠ mysz	ry-kuj malować, aparatury fo- tograficzny
P	pi-se ∠ jajko	S
pa-ko pokój (pomieszcze- nie)	plu-ha pogoda	sa-ska drzwi
pa-lata ∠ roślina	plu-kac kąpać	se-mes wiadomość, sms
pa-ny ∠ osoba	plu-ma kolor	se-ra daleko
pa-pu chleb	plu-mka ∠ żaba	se-so brudny (nie czysty), poplamiony, ubłocony, szary
pa-rad przechadzka	po-kof łyżka	sek to, oto
pa-ti słowo, wyraz	pokie dlaczego, po co	si-pra zdrowy
pa-tu język	poru z powodu	si-tko statek, łódź
pe-ny cały, całkow- ity	pu-lon rzeka	sme-rdu skarpetka
	pu-n ono	so-ato pomoc
	pu-sto brak	so-ble krzesło
	pu-tu mówić	so-fa kanapa, duże siedzisko
	pur dla	so-te ratunek
	R	
	ra-ha liczyć	
	ra-ja podróż	
	ra-lol stary	
	ra-zka liczba, numer	

Słownik

polsko – patu-patu 304 wersja:0.1.1129

A	brudny se-so	czekać wa-rce
aktor ∠ kto-ur	budynek du-ze	czerwony go-di
alarm la-ru	być by-so	część pi-ci
albo tru	C	człowiek ∠ ho-ni
arbuz gu-la	cały pe-ny	czy coto
B	cel go-do	czytać mo-lu
bać się bo-ju	cenny ma-ny	D
badać ca-fi	chleb pa-pu	dać gi-we
bardzo we-te	chmura fu-fru	daleko se-ra
biały bla-di	chory be-luk	denerwować fu-kac
blisko tu-pat	chronić da-ser	dla pur
błąd mu-fi	ciemno du-ru	dlaczego pokie
bok nu-sta	co nu	dłoń gra-ba
brać ku-di	czarny no-k	do bom
brak pu-sto	czas ty-ka	dobranoc bo-noki

dobro wy-pas	I	krzesło so-ble
dobry bo-ner	i ano	krzyczeń ja-ga
dokąd kund	iść tu-pu	książka li-bi
doktor hi-bo	J	księżyc nu-si
dom mi-lo	ja zu-	ktoś ∠ wu-tea
dookoła zola	jajko ∠ pi-se	kubek cu-p
dół ti-los	jasno bla-ry	kwiat ∠ ma-lia
drewno te-wo	jednakowy i-dej	L
droga tu-ptó	jedzenie mi-hi	las bu-bi
drzewo ∠ ba-tre	jesień ce-ra	latać fru-fru
drzwi sa-ska	jeść mi-ha	lato ko-wo
duży gi-ga	jeśli ifo	lecz kon
dziecko ∠ gu-gu	język pa-tu	lekarstwo ku-ra
dziękować me-ze	jutro ti-ti	leżeć le-ta
dźwięk zde-nk	już tuj	liczba ra-zka
F	K	liczyć ra-ha
falsz < ni-la	kamień clo-hu	list le-jlo
firanka ma-fi	kanapa so-fa	liść ∠ o-pa
flaga lo-pka	każdy ke	lub bub
fortepian fo-klapa	kąpać plu-kac	lustro mi-ro
G	klaskać kla-ka	ł
garnek de-nk	kłamać ka-nt	łóżko lu-lu
gaz fu-hu	kobieta o pi-cu	łuk bo-rho
gazeta ga-ze	kolor plu-ma	łyżka po-kof
gdy kido	koło to-cy	M
gdzie igud	kopać ry-ci	malować ry-kuj
godzina du-he	kosz ku-be	mało mi-ne
gorąco du-ho	koszula zu-la	mały li-lip
gorący do-hi	kot ∠ mi-oti	mama o ma-mo
góra to-lom	kręcić la-te	mapa lu-ka
gwiazda ly-ska	krzak ∠ ba-ste	mądrość ge-ki

ku-ra lekarstwo	lo-tek narzędzie	mo-lu czytać
kue że	lu-ci znak	mu-cy skała
kuj zaraz	lu-ka mapa	mu-fi błąd,
kul oczywiście,	lu-lu łóżko	pomyłka
jasne	lu-za pokój, spokój	mu-ha zimno
kund dokąd		mu-ra radość
L	lu-zik wolność	muri zawsze
la-ka smacznie	ly-ska gwiazda	N
la-maz wolno	M	na-ca znać, poz-
(nie szy-	ma-fi firanka	nać, wiedzieć
bko), powolny,	ma-fu okno	na-fy nóż
powoli	ma-jlu poczta	ne-rd nauka,
la-ru alarm	ma-ler ∠ rodzina	wiedza
la-te kręcić	ma-lia ∠ kwiat	neweri nigdy,
lakaj smacznego	ma-mo o mama	przenigdy
(zyczymy ko-	ma-ny cenny,	ni-la < fałsz,
muś)	wartościowy	kłamstwo,
le-fu ∠ ręka	ma-te ∠ rodzic	oszustwo,
le-jlo list	me-so ∠ mięso	nieprawda
le-ta leżeć	me-ze dziękować	ni-ma minus, bez
li-bi książka	mi-ha jeść	(czegoś lub ko-
li-lip mały	mi-hi jedzenie	goś)
li-mo światło	mi-ko ochrona	no-k czarny,
li-pat ∠ nauczyciel	mi-lo dom	ciemny
li-ti wczoraj	mi-mi niebo	no-no zakaz
lo-m góra,	mi-ne mało	no ne nie
wzniesienie	mi-oti ∠ kot	(przeczenie,
lo-pka flaga	mi-ro lustro	zapreczenie)

fa-cjati ku-n

fa-cjati ∠ twarz	go-do cel	ju- ty
fa-za szybko	go-rjo ogień	K
fe-ti święto, zabawa, uroczystość	gra-ba dłoń	ka-jo pytać
fi-ha ∠ ryba	gu-gu ∠ dziecko	ka-nt kłamać
fo-klapa fortepian	gu-l pić	ka-se pieniądz
fo-ko widelec	gu-la arbuz	ka-to serce
fra-jor ∠ narzec- zony	gu-n ona	kaom przez, poprzez
fru-fru latać	H	ke każdy
fu-fru chmura	ha-ha śmiać	ki-ma spać
fu-go zły	ha-wu mieć	kido gdy, kiedy
fu-hu gaz	her zamiast	kla-ka klaskać
fu-j zło	hi-bo doktor	kla-pu siedzieć
fu-kac denerwować	hi-ro < mężczyzna	ko-li szczerłość
	hlo-du uciekać	ko-lub miłość
	hlo-la witać	ko-ta piosenka, pieśń
	ho-ni ∠ człowiek	ko-ti wiosna
	I	ko-wo lato
fu-ksi szczęście	i-dej jednakowy	kobu obok, koło (czegoś, kogoś)
fu-kso szczęśliwy	i-li rzecz, coś	
G	ifo jeśli	
ga-li ∠ oko	igud gdzie	
ga-ry zbiornik	ino tu, tutaj	
ga-ze gazeta	J	kon lecz
ge-ki mądrość	ja-ga krzyczyć	kto-ur ∠ aktor
gi-ga duży	ja-pa ∠ usta	ku-be kosz
gi-we dać	ja-si słońce, dzień	ku-di brać (coś od kogoś)
gni-lo zielony	je-lo żółty	ku-n on
go-di czerwony	jez tak	

mężczyzna rzeka

mężczyzna < hi-ro	nóż na-fy	pojazd bru-m
mieć ha-wu	O	pojemnik de-wo
mięso ∠ me-so	obok kobu	pokój pa-ko
miłość ko-lub	ochrona mi-ko	pomoc so-ato
minus ni-ma	oczywiście kul	ponad truj
minuta tro-he	od bim	ponieważ botai
młody ∠ pe-rak	ogień go-rjo	powietrze dy-hu
mokro wo-sy	okno ma-fu	praca bu-ru
mówić pu-tu	oko ∠ ga-li	prawda < we-ro
muzyka tru-tu	on ku-n	przechadzka pa-rad
mysz ∠ pi-pi	ona gu-n	przed awo
N	ono pu-n	przeszłość by-duł
na u	osoba ∠ pa-ny	przez kaom
na zewnątrz zunt	owad ∠ ro-wka	przyszłość be-du
napój to-nik	P	ptak ∠ ru-fru
narzeczony ∠ fra-jor	pająk ∠ spi-nek	pytać ka-jo
narzędzie lo-tek	pamięć bi-to	R
natura du-r	pamiętać bi-mbo	radio ce-cu
nauczyciel ∠ li-pat	pan ∠ zi	radość mu-ra
nauka ne-rd	papier ce-sti	ratunek so-te
nawet wej	pić gu-l	ręka ∠ le-fu
nic ze-ro	pieniądz ka-se	robak ∠ ro-ba
nie no ne	piękny be-lia	robić to-do
niebezpieczeństwo wu-re	piorun by-sku	robotnik ∠ bu-mru
niebieski za-po	piosenka ko-ta	rodzic ∠ ma-te
niebo mi-mi	pióro sta-r	rodzina ∠ ma-ler
nigdy neweri	pisać ce-r	rok wi-ki
nikt ∠ pe-tea	poczta ma-jlu	roślina ∠ pa-lata
nosić tra-j	pod unta	ryba ∠ fi-ha
nowy pe-pe	podróż ra-jza	rzecz i-li
	pogoda plu-ha	rzeka pu-lon

samochód żółty

S	światło li-mo	wolno la-maz
samochód to-at	święto fe-ti	wolność lu-zik
schody dy-dy	T	wszystko ca-li
serce ka-to	tak jez	wyjście ta-wi
siedzieć kla-pu	talerz zde-zo	wyłączać ba-dum
się run	tata < ta-to	Z
skała mu-cy	telewizor te-le	z cik
skarpetka sme-rdu	teraz nune	z powodu poru
słońce ja-si	to sek	zabraniać nu-nu
słowo pa-ti	trawa ∟ dy-won	zakaz no-no
słuchać su-ni	tu ino	zamiast her
smacznego lakaj	twarz ∟ fa-cjati	zaraz kuj
smacznie la-ka	ty ju-	zatrzymać stu-ca
smród sy-ry	U	zawsze muri
smutek zu-rgo	ucho ∟ su-ha	zbiornik ga-ry
smutno zu-ro	uciekać hlo-du	zdrowie wi-tu
spać ki-ma	uczucie pi-k	zielony si-pra
stać stu-pa	usta ∟ ja-pa	zieleni gni-lo
stary ra-lol	uwaga a-ten	ziemia du-rel
statek si-tko	W	zima ti-ku
stół tu-ble	wczoraj li-ti	zimno mu-ha
sucho wy-sy	wejście tu-te	zimny zi-um
szczerłość ko-li	wewnątrz unti	zło fu-j
szczęśliwy fu-kso	wiadomość se-mes	zły fu-go
szczęście fu-ksi	widelec fo-ko	znać na-ca
szybko fa-za	wieczór ze-le	znak lu-ci
Ś	wiele du-ne	zwierzę ∟ ze-bi
śmiać ha-ha	wiosna ko-ti	Ż
śmierć to-dy	witać hlo-la	żaba ∟ plu-mka
śpiewać wy-ju	włączać ba-jum	że kue
świat sy-ciu	woda plu-plu	żółty je-lo

życie dy-won

życie ∟ ro-ty	Ż	źle be-fu
życzenie wi-wi		źródło wo-wa
patu-patu – polski		
A	bo-ju bać się	ce-sti papier,
a-ten uwaga	bo-ner dobry	strona
ano i, a	bo-noki dobranoc	cik z
awo przed	bo-rho łuk	clo-hu kamień
(czymś), zanim	bom do	coto czy
B	botai ponieważ	cu-p kubek
ba-dum wyłączać,	bru-m pojazd	D
zakręcać, gasić	bu-bi las, drzewa,	da-ser chronić
(silnik)	zarośla	de-nk garnek
ba-jum włączać,	bu-mru ∟ robotnik	de-wo pojemnik,
uruchamiać,		naczynie
odkręcać	bu-ru praca	do-hi gorący
ba-ste ∟ krzak	bub lub	du-he godzina
ba-tre ∟ drzewo	by-dul przeszłość	du-ho gorąco
be-du przyszłość	by-sku piorun,	du-ne wiele
be-fu źle	elektryczność	du-r natura
be-lia piękny	by-so być, istnieć	du-rel ziemia
be-luk chory	C	du-ru ciemno
bi-mbo pamiętać	ca-fi badać	du-ze budynek,
bi-to pamiętać	ca-li wszystko	dom, budowla
bim od	ce-cu radio	dy-dy schody
bla-di biały, jasny	ce-r pisać	dy-hu powietrze
bla-ry jasno	ce-ra jesień	dy-won ∟ trawa
		F